

Letovisko Božkov

Příspěvek ke studiu proměn příměstské krajiny v době industrializace

Lucie Koubová

Posudek vedoucího práce

Diplomní práce Lucie Koubové vznikla v rámci neformálního projektu systematického studia proměn příměstské krajiny v důsledku rekreačních aktivit obyvatel velkých industriálních měst v procesu modernizace české společnosti (souhrnně např. Matoušek 2014; Matoušek – Koukalová - Šášinková 2014). Předmětem práce je meziválečné letovisko Božkov, dnes součást obce Mnichovice. Autorka navázala na studii o meziválečném letovisku Hradištko (Matoušek 2015). Koncept i metodiku však při aplikaci na specifické prostředí odlišné lokality osobitě a invenčně upravila a rozvinula.

V Úvodu (s. 7n) autorka vymezila předmět a cíle práce a charakterizovala použité metody, prameny a odbornou literaturu. V Teoretické části (s. 12n) nejprve stručně charakterizovala obecně období průmyslové revoluce, industrializace a modernizace. Poté nastínila obecně problematiku vývoje rekreačních aktivit obyvatel měst od antického starověku do novověku. Následně se pak podrobně věnovala rekreačním aktivitám v době modernizace a zvláště problematice elitních a středostavovských příměstských villegiatur a letovisek. Závěrem teoretické části přehledně shrnula poznatky ze studia meziválečného letoviska Hradištko.

V Empirické části (s. 28n) se autorka detailně věnovala vlastnímu letovisku Božkov. Nejprve historii a geografické a přírodní charakteristice původní osady. Těžištěm Empirické části je podrobné a velmi pečlivé sledování vzniku a počátečního vývoje letoviska v meziválečném období. V této části vycházela autorka především z kroniky Božkova, uložené v archivu obce Mnichovice a z fondu Berní správy Říčany, uloženého ve Státním okresním archivu Praha – východ v Přemyšlení.

Na základě archivních pramenů autorka velmi důkladně rekonstruovala proces vzniku a počátečního vývoje letoviska. Zajímala se nejen o postupné obsazování zemědělské půdy a vznik jednotlivých rekreačních objektů. Sledovala též sociální charakteristiku rekreatantů a jejich vztahy k místnímu obyvatelstvu i jejich situaci v Praze. Studium majitelů rekreačních objektů rozšířila o studium fenoménu přechodných „letních hostů“. Neopomenula ani aktivity

Okrašlovacího spolku. Empirickou část doplnila autorka zdařilou sérií vlastních rekonstrukčních map a plánů a vhodně vybranými reprodukcemi archivních materiálů.

Na závěr autorka srovnala vývoj letoviska Božkov s letoviskem Hradištko. Přestože obě letoviska vznikala ve stejné době a budovala ji srovnatelná pražská komunita, vykazují obě letoviska nejenom shodné rysy, ale i výrazné odlišnosti, které nabádají k opatrnosti při zobecňování poznatků o fenoménu příměstských villegiatur a letovisek.

V Závěru (s. 82n) autorka výstižně shrnula výsledky svého studia a obsáhle zodpověděla výzkumné otázky formulované v Úvodu na s. 8.

Diplomní práce L. Koubové vychází z kvalitní teoretické přípravy, má jasnou koncepci a pevnou logickou strukturu. Důkladná Empirická část svědčí o pečlivém studiu pramenů. Relativně obsáhlé Závěry obsahují nejenom shrnutí faktů, ale také jejich zasazení do širších společenských a kulturních souvislostí modernizačních procesů.

Styl práce je věcný a formálně vytříbený, poznámkový aparát a soupis literatury a pramenů je bezchybný. Práce splňuje měřítko vyspělé odborné studie.

Magisterskou diplomní práci L. Koubové doporučuji k obhajobě s hodnocením „výborně“, resp. 20 bodů.

Literatura:

Matoušek, V. 2014: Nenápadný půvab (české) buržoazie. Počátky masové a individuální rekreace v Čechách v době industrializace pohledem historika. In: Blažková, T. – Fialová, D. – Matoušek, V. eds., Individuální a masová rekreace v okolí velkých industriálních měst v 19.-21. století, Praha: Togga, 11-28.

Matoušek, V. 2015: Vzorné letovisko Hradištko. Vznik a první desetiletí meziválečného letoviska na soutoku Vltavy a Sázavy, Historická geografie 41, 47-81.

Matoušek, V. – Koukalová, Š. - Šášinková, M. 2014: Letní a celoročně obývané vily a villegiatury v okolí Prahy na konci 19. a v prvních desetiletích 20. století. Příspěvek k proměnám krajiny Čech v procesu modernizace české společnosti, Historická geografie 40, 19-40.

